

Museiarbetet innebär ofta detektivarbete när man söker efter dokumentation om ett visst föremål. I Sjöhistoriska museets originalbåtssamling finns sedan några år en udda båt som går under namnet Sif. Sif är en tidig turistsegelbåt, stor, klumpig och tung. Hon är en ankunge som aldrig någonsin liknat en svan. Hennes fribord är helt vitmålad och ingen vattenlinje eller "snobbrand" finns för att mjuka upp linjerna och "minska" (om än bara som synvilla) fribordshöjden. Hon är smal och djup liksom 1800-talets kuttrar. Däcket är plastat i ett senare skede och sittbrunnen är ombyggd men inredningen i ruffen är intakt sedan den förste ägaren tillika byggarens tid. Sif är ingen linjeskön yacht. Enligt uppgift är ritningarna engelska och den färdiga båten dessutom något kortad i fören. En riggritning som visar Sif med en kraftig gaffelrigg finns i Sjöhistoriskas ritningsarkiv och är signerad Carl Smith. Men det är troligen bara riggen som ritats av honom även om båten påminner en del om vissa av Smiths konstruktioner.

Sif är byggd 1903 till 1904 vid Tullgarns slott och byggherre var ingen mindre än den dåvarande kronprinsen Gustaf Adolf, sedermera kung Gustaf VI Adolf. Prinsen var endast 21 år gammal när han tog sig an uppgiften att bygga en egen segelyacht hemma på sommarslottet. Möjligen hade prinsen kommit över ritningarna via en engelsk segeltidning. Till sin hjälp hade prinsen sin gode vän Göran Posse och tillsammans tog de sig an uppgiften med stort allvar. Lillebror prins Wilhelm fick också lov att hjälpa till med vissa krävande moment. Bland annat fälldes en stor ek som skulle användas till akterstaven. Wilhelm hjälpte motvilligt till och kommenterar senare arbetet i sina memoarer. *"Bara att yxa till stocken så att den erhöll riktig form var ett kraftprov. Än värre blev det att få kölen på plats, Den var visserligen av järn eftersom bly visade sig vara för dyrt för kassan men den kändes tillräckligt tung ändå."* Bygget av Sif visade sig vara ett stort projekt och som byggledare anställdes därför den lokale båtbyggaren Oscar Kjellberg från Trosa. Hela sommaren 1903 ägnades åt båtbygget och i oktober kunde Sif sjösättas med unionsflaggan hissad på en provisorisk gös. Händelsen dokumenterades av mamma Victoria som med sin lådkamera placerat sig på bryggan. Efter sjösättningen transporterades Sif till Kjellbergs varv för färdigställande och till våren 1904 sjösattes hon och gjordes segelklar.

Sif var inte den första båt som byggts inom den kungliga syskonskaran. Några år tidigare hade prins Wilhelm färdigställt en ultramodern fenkölsbåt efter amerikanska ritningar på Stockholms slott. Kanske säger de båda båtarna en del om prinsarnas olika läggning och kynne? Medan konstnärssjälen prins Wilhelm byggde ultramodernt, experimentellt och snabbseglande valde den mer jordnära vetenskapsmannen prins Gustaf Adolf en trygg och stabil långseglare.

I maj 1904 gav sig prinsen ut på en långfärd med Sif, gissningsvis i sällskap med Göran Posse. Seglatsen finns återgiven i en loggbok som förvaras i Bernadottebiblioteket. I loggboken finns nedskrivet, som sig bör, distanser och platser jämte vind och väderuppgifter. Mellan dessa ganska stela fakta kan man ana en strapatsrik färd med ostadigt väder och oftast friska vindar. Vid ett par tillfällen såg sig besättningen tvungen att invänta bättre väderförhållanden innan fortsatt seglats. Slutdestinationen var Malmö dit man ankom den 10 juni. Där lämnades Sif under några veckor innan seglingen tillbaka mot Stockholm företogs. Den 27 juli var det åter dags för prinsen och hans besättning att kasta loss och hemfärden tog sin början. Till Tullgarn kom Sif den 4 augusti och ankrades en tid. Tillbaka i Stockholm och Waldemarsudde var Sif den 27 samma månad.

I loggboken finns också utrustningslistor för seglingen. Här finns allt nedtecknat, från tågvirke till konserver. Värt att notera är att det också finns en utrustningslista för "motorbåten"! Ingenstans i

loggboken nämns en motorbåt men Sif med besättning kan ha följts av en assisterande motorbåt av säkerhetsskäl. Kanske blev mamma Sibylla alltför orolig vid tanken på att äldste sonen gav sig i kast med det vilda havet på egen hand och därför insisterade på en tenderbåt.

Sif finns registrerad i KSSS matriklar med prins Gustaf Adolf som ägare och Tullgarn som hemmahamn fram till 1918. Dessa uppgifter stämmer dock inte eftersom Sif såldes till skådespelaren och teaterdirektören August Falck omkring 1908. August Falck ägde Sif under många år och seglade henne flitigt. Falck ändrade inte någonting på båten och lär ha blivit mycket irriterad när han inte fick behålla den vackra klädseln med lilla riksvapnet som prydde salongens dynor. Det ansågs inte passande att personer utanför kungahuset fick möjlighet att sätta sig på lilla riksvapnet och därför byttes tyget vid försäljningen av Sif. Falck var en av initiativtagarna till det illustra sällskapet OSS, Ornö segelsällskap, som bildades av skärkarlar och sommargäster på Ornö. I sällskapets första protokoll daterat 23 augusti 1908 står att läsa hur medlemmarnas båtar föreslås få namn efter Strindbergs enaktare. Då Falck därför vill döpa om Sif till Svanevit får han mothugg av konstnären Richard Lindström som i stället förespråkar Fordringsägare som ett mer passande namn på en så stor och tung båt. Som en kuriositet kan nämnas att en av skärkarlarnas segelekor föreslås få namnet Dödsdansen på grund av stort läckage. Av samma anledning får en koster namnet Första varningen, allt ur samma protokoll. August Falck tillhörde det tidiga 1900-talets kulturelit och seglade också gärna i sällskap av sina likar. Evert Taube skaldade i Utövisan ”emellan Mejt och Sif vi fällde ankar”. Mejt var namnet som Anders Zorn gav sina båtar och Sif ägdes vid tiden för visans tillblivelse av August Falck.

Sif är en kontroversiell båt på många sätt. Vacker har hon aldrig varit och frågan om hon är en god representant för svenskarnas båtliv kan diskuteras. Redan när hon samlades in gick åsikterna isär om värdet av detta bidrag till samlingen. Skulle Gustaf VI Adolf ha velat att hans skapelse gick till eftervärlden som museiföremål? Det kan vi naturligtvis inte svara på men frågan är värd att ställas. Skulle Sif ha samlats in om någon annan än prins Gustaf Adolf byggt och ägt henne är en annan fråga vi bör fundera över? Prinsen behöll Sif under endast fem år innan han sålde henne vidare till August Falck som hade henne i ytterligare 20 år. Under de trettio påföljande åren hade Sif åtminstone två ägare innan hon 1969 köptes för 6000 kronor av Johan Trybom som sedan skänkte Sif till Sjöhistoriska museet 2005. Johan Trybom har berättat om sina år med Sif i tidningen ”Veteranbåten”, nummer 5/2006. Märkligt är att Sif är så svår att hitta i matriklar och segeltidningar. Hon borde ha varit en för sin tid känd båt.